

AKTUÁLNA SITUÁCIA - NOVÉ GMO (NGT):

Na úrovni EÚ je snaha zo strany **pro-GMO lobby** výrazne **deregulovať nové GMO**, ktoré sú vytvárané novými genomickými technikami (NGT).

- Navrhuje sa, aby väčšina nových GMO **nemali hodnotené riziká** pre zdravie a živ. prostredie (ŽP), produkty z nich **neboli označené, neboli výsledovateľné a nebola možnosť zakázať ich pestovanie**.
- Po súhlase Európarlamentom (EP) a Radou EÚ (apríl 2025) je **návrh už v trialógu medzi Európskou komisiou, EP a Radou EÚ**.

Drvivá väčšina sú tzv. **pesticídové GMO** - buď si vo vlastnom tele vytvárajú insekticíd, alebo sú odolné voči herbicídu s obsahom glyfosátu. Spôsobujú **nárast nebezpečných pesticídov** v ŽP (likvidácia ekosystémov a včelstva) a v potravinách.

- Glyfosát (herbicíd) je WHO uznaný za **potenciálny karcinogén**.

Bez hmatateľných dôkazov sú sľubované plodiny odolné napríklad voči chorobám, škodcom, zmene klímy. Napriek tomu, že sa jedná o GMO, **NGT sa prirovnávajú** ku konvenčnému šľachteniu a **konvenčným plodinám** (v návrhu EK pre 1. kategóriu NGT).

NGT technológie nie sú presné, ako sa prezentuje, existujú dôkazy, že **spôsobujú nežiadúce zmeny DNA**, čo môže potenciálne viesť k toxickým a alergickým vlastnostiam plodín.

POTENCIÁLNA DEREGULÁCIA NOVÝCH GMO (NGT) SPÔSOBÍ:

1. **Ohrozenie zdravia a ŽP.** Porušenie zásady predbežnej opatrnosti ukotvenej v práve EÚ;
2. **Ohrozenie ekosystémov:** nebezpečná genetická modifikácia sa môže šíriť medzi divorastúce príbuzné druhy, nové GMO môžu ohroziť rastlinstvo, živočíchy a nepriamo vodu;
3. **Stratu slobody informovaného výberu** - bez označovania nových GMO nebudeme vedieť, či používame a konzumujeme GMO;
4. **Ohrozenie produkcie bez GMO** a ekologickej produkcie - novým GMO sa prakticky nebude dať vyhnúť;
5. **Monopolizáciu** a závislosť od malého množstva nadnárodných semenárskych a biotechnologických spoločností;
6. **Právnu neistotu a ohrozenie pre šľachtiteľov a poľnohospodárov** - zvýšené riziko žalôb od nadnárodných vlastníkov patentov.

HISTORICKÝ VÝVOJ:

Staré GMO sú na základe smerníc EÚ **sledovateľné, regulovateľné** a od roku 2015 **zakázateľné**. Na Slovensku sa dá GMO produkcia **zakázať** na základe poslednej novely **zákona 184/2006 Z.z.** o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín.

- Od roku 2017 sa GMO na Slovensku zatiaľ **nepestujú iba na dobrovoľnej báze**. Podľa odhadov sa však pri **živočíšnej produkcii** využíva **značné množstvo GMO krmiva**.
- Oficiálny **zákaz** sa napriek výzve občanov **nezrealizoval**. V roku 2016 na to vyzvali občania v **petícii s 18 tisícmi podpismi**, požadovali tiež označovanie potravín, či sa v ich výrobe použili alebo nepoužili GMO.

Na Slovensku bol pokus o zavedenie **označovania s použitím alebo bez použitia GMO** v roku 2020. **Žiadne aktivity** v tomto smere sa v súčasnosti nerealizujú. **Neexistuje možnosť výberu** u spotrebiteľa.

- Plánovanou **dereguláciou NGT** by sme o možnosti obmedzenia GMO prišli.

Venujeme pozornosť viacerým spoločenským problémom.

QUID EST
VERITAS

www.v3ritas.sk

STOP
GENETICKY
MODIFIKOVANÝM
ORGANIZMOM